

CRITERII DE ELABORARE A METADATELOR PENTRU DATELE SPAȚIALE CONFORM DIRECTIVEI INSPIRE

Violeta IPATI*, Anastasia POSTOLACHE

*Departamentul Inginerie Civilă și Geodezie, grupa IGC-2103,
Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova*

*Autorul corespondent: Violeta IPATI, violeta.ipati@icg.utm.md

Coordonatorul științific: **Rodica SÎRBU**, dr., conf. univ., Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat. În lucrarea de față sunt prezentate cerințele față de metadatele cu referire specifică la datele disponibile în Republica Moldova. Astfel, datele spațiale și serviciile de vizualizare și descărcare ce caracterizează datele spațiale disponibile care sunt oferite de diferite platforme și entități trebuie să poată fi descoperite de părțile interesate care solicită ca informațiile furnizate să fie cât mai disponibile și ușor de identificat. Conform Directivei INSPIRE, descoperirea acestor resurse se bazează pe două aspecte importante: furnizorii de date și servicii care își descriu resursele folosind elementele de metadate conform rigorilor și, pe de altă parte, serviciile de descoperire care oferă acces online la accesarea metadatelor furnizate. Ambele componente menționate mai sus trebuie să fie funcționale și menținute pentru a permite accesul utilizatorilor. În Republica Moldova, actualmente, este utilizat Regulamentul cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale în concordanță cu Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, precum și pentru serviciile de date spațiale și Hotărârea Guvernului nr. 683/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare, acte normative ce sunt deja armonizate cu Directiva INSPIRE 2007/2/CE.

Cuvinte cheie: armonizare, servicii de rețea, seturi de date, infrastructura de date spațiale.

Introducere

Directiva INSPIRE, a fost adoptată în 2007 și are ca scop crearea unei infrastructuri de date spațiale a Uniunii Europene pentru implementarea politicilor UE de mediu sau activităților care pot avea un impact asupra mediului.

Această infrastructură permite schimbul de informații spațiale între organizațiile din sectorul public și facilitează accesul publicului larg la informațiile spațiale din UE și contribuie la elaborarea politicilor din domeniu.

Acestea avansează interoperabilitatea între sistemele de informații spațiale din statele membre ale UE și sprijină politicile europene precum planificarea teritorială și gestionarea riscurilor naturale, etc. INSPIRE se bazează pe infrastructurile pentru informații spațiale stabilite și abordează 34 de teme de date spațiale [1].

Astfel, în Directiva INSPIRE se aplică următoarele definiții și anume „infrastructură pentru informații spațiale” care reprezintă metadate, seturi de date spațiale și servicii de date spațiale, servicii și tehnologii de rețea, acorduri de partajare, accesare și utilizare, precum și mecanisme, procese și proceduri de coordonare și monitorizare stabilite; și desigur „metadate” care sunt informațiile ce descriu seturi și servicii de date spațiale și care permit căutarea, inventarierea și utilizarea acestora și etc.

Figura 1. Temele INSPIRE implementate în Republica Moldova

Sursa: Categoriile tematice ale datelor INDS Moldova [2]

Figura 2. Interfața Geoportalului INDS

Prin urmare, cerințele INSPIRE pentru metadate sunt specificate în documentul INSPIRE Metadata rigori de implementare: Ghid tehnic în baza EN ISO 19115 și EN ISO 19119, iar în Republica Moldova cadrul legal cu privire la crearea și armonizarea metadatelor este bine dezvoltat și racordat la cerințele și standardele internaționale [4]. Trebuie de specificat că metadatele sunt relevante pentru publicul larg în procesul de identificare și utilizare a datelor existente și reutilizarea acestora pentru luarea deciziilor informate [3]. Profilul cu conținerea rigorilor pentru completarea metadatelor este descris în anexele actelor normative în domeniul, iar catalogul de metadate este actualizat permanent deoarece fiecare entitate publică este responsabilă ca datele pe care le produce să fie vizibile și identificabile [6].

Concluzii

Obiectivele directivei INSPIRE includ crearea unei infrastructuri comune pentru datele spațiale, stabilirea unui set comun de standarde și specificații, precum și facilitarea accesului la informații geografice. Metadatele sunt esențiale pentru asigurarea interoperabilității și utilizării eficiente a datelor spațiale. Directiva INSPIRE stabilește cerințe detaliate pentru elaborarea metadatelor, inclusiv conținutul informațiilor, identificarea și descrierea datelor, calitatea, condițiile de utilizare și altele. Implementarea acestei Directive este responsabilitatea statelor membre, care trebuie să integreze cerințele acesteia în legislația națională și să dezvolte infrastructura de date spațiale corespunzătoare. Comisia Europeană oferă sprijin și orientare pentru implementarea și monitorizarea directivei INSPIRE. Republica Moldova urmează să valideze geoportalul național pe geoportalul INSPIRE, iar condiția prioritară reprezintă validarea în primul rând a metadatelor conform cerințelor specificate în această lucrare.

Bibliografie

- [1] Registrul de categorii INSPIRE - <https://inspire.ec.europa.eu/theme>.
- [2] Categoriile tematice ale datelor INDS Moldova - <https://inds.gov.md/ro/temele-datelor/>.
- [3] Hotărâre de Guvern nr. 663/2023 cu privire la Sistemul informațional geografic de stat „Geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale”.
- [4] Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale.
- [5] Ghidul privind specificațiile de date spațiale, Anexa nr. 3 La ordinul ARFC, nr. 79 /11.10.2023.
- [6] Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale.
- [7] H.G. nr. 738/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale